

PRACOWANIE (18) *sb n*

Oba a oraz o jasne (w tym w drugim a 1 r. błędne znakowanie); e pochylone.

sg N pracowanie (7); -é (2), -(e) (5). ◇ G pracowania (5); -å (4), -(a) (1). ◇ D pracowaniu (2). ◇ A pracowani(e) (3). ◇ pl A pracowania (1).

Sł stp notuje, Cn brak, Linde w objaśnieniu s.v. pracowitość.

1. *Praca, trud, staranie się, wysilek; sollicitudo HistAl; cura Vulg; contentio Mącz; operositas Calep (17) : Leop Eccle 4/4; Tegoż też iest rodzaju/ paranie się około łowow/ ptaków śidlenia/ y ryb łowienia/ ktore rzeczy y wielką rokołżą wzdeymuią vmysł/ y mocz członkow przez takowe pracęowanie potwierdzona bywa. KwiatKsiąż P2; Contentio, Słowne vsiłowanie pracęowanie. Mącz 444c; Calep [731]b; WuJNT Bbbbbbb2.*

pracowanie o czym (1): Powiedz tylko chorobę/ to wśzytko śtáráníé/ Zniścyć ią do gruntu/ mé/ o tym pracęwáníé. O tym myśl vśtáwiczna/ lub śłowý/ lub rzeczą Rátowác cię/ mam o tym/ vśtáwiczną pieczę. GosłCast 38.

pracowanie czyje [w tym: pron poss (4), G pron (1)] (5): Dáy mi panie miłościwy/ aby twoie pratzowanié/ bylo duffe mé zbawienié. OpecŻyw 30v; Ten psalm iest nádobny przeciwko łákomśtwu á doczełnemu náśsemu pracęwaniu RejPs 72v; RejPos 159v; NiemObr 15; GosłCast 38.

W konstrukcji z inf jako podmiotem (1): GosłCast 38 cf pracowanie o czym.

W połączeniach szeregowych (3): tak mnodzy chcą panować [...] Przetoż, gdzie pożytek czują, Wśzytkiego sie podejmują, [...] A tak, im mają nawięcej, Tym sie też podnoszą wyższej, Nie bacząc trudności inych, Pracowania, robot ciężkich. BierRozm 19; Ale wiárá prawdziwa krześcijánka/ iest niewiedzenie/ nie ślyśzenie/ nie mniemanie/ nie pracęowanie/ nie zamiáná/ nie pietzołowanie/ iáko ty powiádałz/ ále ielth dar znieba dany od Bogá KrowObr 55; GosłCast 38.

W przeciwstawieniu: »pracowanie ... odpoczynienie« (1): Może to bączyc káždy ĩnas/ iż iáko pierwsze śześć dni w tegodniu śą pośtánowione człowiekowi ku pracęwaniu/ á śiodmy od onych prac odpoczynienie: tákżec też śześć tysięcy lat/ prace/ doległóści/ fráfunki wśzytkie ludzkie zámykáią w łobie LeovPrzep G4v.

Wyrażenia: »wielkie pracowanie« [szyk 2:1] (3): FalZioł V 20b; Słońca śye gorącego chronić: łáźniey gorącey/ dymu: Wielkiego pracęwania SienLek 39v. Cf »dla wielkiego pracowania«.

»zbytnie pracowanie« (1): Co możem obáczyć z śłow Paná Chriśtuśowych/ kiedy Fáryzeufzom ná oczy wyrzuca ono ich zbytnie pracęwanie NiemObr 15.

Szereg: »pilności a pracowania« (1): Boimy się odstápic od márných pożytkow śwoich/ nádziewáiąc się iż prze gośpodárśtwá śwe/ prze pilności á pracęwania śwe/ mamy wśzytko opátrzyć á pośtánowić/ y żony/ y potomśtwá śwoie RejPos 159v.

Wyrażenia przyimkowe: »dla pracowania« (1):

~ Wyrażenie: »dla wielkiego pracowania« (1): Pán Iezus dlá wielkiego pratzowaniá ij vdřęczeniá/ tak był na obliczu śtary/ iakoby mu było piętzdziefiát lát OpecŻyw 64v.

Szereg: »dla pracowania i udręczenia« (1): OpecŻyw 64v cf Wyrażenie. ~

»krom pracowania« (1): A oni mu vkazáli iáskinie w ktorych mieszkáli/ y mowili/ Tu przez wfzytki dni odpoczywamy. [...] Wapná s kámienia nie działamy ábyfmy íobie domy budowáli/ Naczynia z ziemie żadnego nie czyniemy/ w skałách krom prácowania odpoczywamy. *HistAl* 17.

2. Efekt pracy, wytwór (1) :

Zwrot: »używać pracowania« = *korzystać z owoców pracy* (1): BŁogofławiony to ieft wfśelyáki człowiek ktory ma boiazń napieczy páná bogá íwego á żywot íwoy ítánowi według woley iego/ bo będzie z rofkofśá vżywał prácowania rąk íwoich á ná wfśem mu íie będzie według myfli ífczęfciło. *RejPs* 195v.

Wyrażenie: »pracowanie rąk swoich« (1): *RejPs* 195v *cf* *Zwrot*.

Synonimy: **1.** *dzieło, fatyga, piecza, pieczołowanie, pilność, robota, staranie, staranie się; 2. dzieło.*

Cf **PRACA, PRACOWAĆ, PRACOWITOŚĆ**

MN